

KESKKONNAAMET

Indrek Sirp
Kaitseministeerium
info@kaitseministeerium.ee

Teie 30.04.2026 nr 12-1/26/101

Meie 29.05.2026 nr 6-5/26/8341-3

Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande eelnõude tingimuslik koostõlastus Piirsalu ja Aidu alade osas

Austatud Indrek Sirp

Esitasite¹ planeerimisseaduse (PlanS) § 37 lg 1 alusel Keskkonnaametile koostõlastamiseks kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu (REP) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) esimese etapi aruande eelnõud Piirsalu ja Aidu alade osas.

Kirjas märgite, et Vabariigi Valitsus algatas 15.02.2024 korraldusega nr 40 kaitsetööstuspargi REP-i ja KSH. REP-i eesmärk on planeerida kaitsetööstuspark laskemoona, lahingumoon, lõhkematerjali ja lõhkeaine tootmiseks ning selle toimimiseks vajalik taristu. REP-i planeeringuala hõlmab maa-alasid kolme kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil asuvas neljas planeeringualas: Ida-Viru maakonnas Lüganuse vallas, Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas ja Pärnu maakonnas Pärnu linnas. REP-i ja KSH koostamise käigus jäid eelvalikualadena valikusse viis ala: Pärnu 1, Pärnu 2, Piirsalu, Põhja-Kiviõli ja Aidu. Vabariigi Valitsus kehtestas 22.08.2025 korraldusega nr 151 osaliselt kaitsetööstuspargi REP-i Pärnu 1 ala ja Põhja-Kiviõli ala osas. Otsusega seadis Vabariigi Valitsus Kaitseministeeriumile ülesandeks selgitada välja eelvalikualade Piirsalu ja Aidu osas kasutuselevõtmise vajadus hiljemalt viie aasta jooksul 22.08.2025 korralduse nr 151 andmisest. Kaitseministeerium otsustas REP-i menetluse viia lõpuni ka Piirsalu ja Aidu aladel.

PlanS § 37 lg 1 kohaselt REP-i asukoha eelvaliku otsuse eelnõu koos KSH esimese etapi aruandega esitatakse koostõlastamiseks PlanS § 31 lõikes 1 nimetatud asutustele. PlanS § 30 lg 1¹ kohaselt detailse lahenduse koostamisest loobumisel ja REP-i kehtestamisel asukoha eelvaliku alusel kohaldatakse REP-i koostamisel asukoha eelvalikule sätestatud nõudeid, välja arvatud PlanS §-s 41 sätestatud nõudeid. PlanS § 41 sätestab REP-i asukoha eelvaliku otsuse ja KSH esimese etapi aruande vastuvõtmist.

REP-i seletuskirja täienduse eelnõu² ptk-st 4 nähtub, et kaitsetööstuspargi REP Piirsalu ja Aidu alade osas on kavas kehtestada asukoha eelvaliku alusel, st detailset lahendust koostamata. Kuna REP-i kehtestamisel asukoha eelvaliku alusel ei ole alates 18.07.2025 enam vaja teha eraldi vastuvõtmise otsust (PlanS § 30 lg 1¹; ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 30⁹), ei ole Kaitseministeerium koostanud ega koostõlastamiseks esitanud kaitsetööstuspargi REP-i (Piirsalu ja Aidu alade osas) asukoha eelvaliku otsuse eelnõud. Selle asemel on koostõlastamiseks esitatud

¹ Kaitseministeeriumi 29.04.2026 kiri nr 12-1/26/101, registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 30.04.2026 nr 6-5/26/8341 all.

² „Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneering Asukoha eelvaliku täiendus Piirsalu ja Aidu eelvalikualade osas. Eelnõu“ (OÜ Hendrikson & Ko, töö nr 24004951, 29.04.2026 Tallinn–Tartu).

kaitsetööstuspargi REP-i ja KSH esimese etapi aruande eelnõud Piirsalu ja Aidu alade osas koos lisadega.

Keskkonnaamet kooskõlastab kaitsetööstuspargi REP-i ja KSH esimese etapi aruande eelnõud Piirsalu ja Aidu alade osas tingimusel, et materjale täiendatakse alltoodud märkuste alusel:

1. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu³ alaptk-s 2.2.4.1 on kirjutatud: „/.../ eelvalikualast väljaspool ehk võimalikus müra häiringualas on rangelt kaitstavatest liikidest lisaks metsisele kaks II kategooria kanakulli leiukohta ning vaadeldud on laanerähni.“ Rohkem laanerähni ei ole mainitud, ka joonisel 1 puudub info selle kohta, kus vaatlused on registreeritud. Palume põhjendada, miks mõju laanerähnile ei ole käsitletud või seda rohkem lahti selgitada. Praegu on aruandes toodud info laanerähni kohta sisse, agarohkem selle informatsiooniga ei ole midagi tehtud. Palume edastada info selle kohta, millal vaadeldi ja kus täpselt.
2. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõus on nimetatud Risti-Muru liivakarjääri, kuid käsitleda tuleks ka taotletavat Risti-Muru II liivakarjääri, sh nt KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-s 2.2.8 „Mõju maavaradele“ ja 2.3.1.8 „Kumulatiivse müra hinnang“. Palume aruannet täiendada koos vastava infoga.
3. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lisa 2 lk 15 esimene lõik: Palume tekst üle vaadata ja täpsustada, et kas siinkohal on suuniseks võetud OÜ Rewild töö ja kaitsetööstuspargi asukohast ning oludest tulenevalt on täpsustatud REP-i ja selle KSH tarbeks tingimusi või on tegemist Risti-Muru II liivakarjääri maavara keskkonnaloa taotluse keskkonnamõju hindamise (KMH) tulemusi kajastava teabega. Ka viimasel juhul tuleb teksti korrigeerida. Hetkel jätab KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lisa 2 lk 15 mulje, et kaitsetööstuspargi tarbeks peab hoopis Risti-Muru II liivakarjääri arendaja täiendavaid tegevusi läbi viima ja eksperthinnangu tellima. Märgime, et ühe arenduse luba ei tohiks seada tingimusi teiste valdkondade lubadele. Risti-Muru II liivakarjääri maavara keskkonnaloa taotluse KMH aruanne sellist tingimust ei sisalda.

Märkime, et KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lisa 2 lk 15 esimeses lõigus nimetatud tingimustega (v.a lisanduva eksperthinnangu tellimine) on Risti-Muru II liivakarjääri maavara keskkonnaloa taotluse KMH aruandes arvestatud. Täiendavalt on aruandes välja toodud, et tegevus tuleb kooskõlastada Piirsalu lasketiiru ja taktikaala ning tulevase kaitsetööstuspargi haldajatega. Kui konkreetse meetmed on vajalikud ka kaitsetööstuspargi arenduse vaatest, siis ei saa vajalikud meetmed olla ainult Risti-Muru II liivakarjääri maavara keskkonnaloa taotluse KMH nõue. Risti-Muru II liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetlus on hetkel pooleli ehk käesoleval hetkel ei saa eeldada, et Risti-Muru II liivakarjääri keskkonnaloa kindlasti antakse või millal tegevustega alustatakse. Seega tuleb kaitsetööstuspargi arendamiseks vajalikud meetmed kindlasti kanda ka kaitsetööstuspargi REP-i ja selle KSH aruandesse.

Palume REP-i ja KSH materjalid üle vaadata, et oleks üheselt aru saada, mis meetmed on kaitsetööstuspargi arendamisel vajalikud ja mis mitte. Kuna osa okastraadist paikneb kaitsetööstuspargi territooriumil ning eemaldatakse tõenäoliselt juba ehitustööde ettevalmistamise etapis (KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lisa 2 lk 15 esimene lõik) ning sama meedet on peetud vajalikuks leevendusmeetmena ka Risti-Muru II liivakarjääri maavara keskkonnaloa taotluse KMH aruandes, peame vajalikuks vastavas osas täiendada REP-i seletuskirja täienduse eelnõu ja KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu. Kraavide sulgemise ja märgala koosluste taastamise osas palume täpsustada ja põhjendada, kas lisa 2 on mõeldud, et tegemist on üksnes Risti-Muru II liivakarjääri kontekstis vajaliku meetmega või on see oluline ka piirkonna laiemas vaates ehk vajalik ka kaitsetööstuspargi arendamisel. Kui meetmed on vajalikud ka seoses kaitsetööstuspargiga, tuleb vastavas osas täiendada REP-i materjale ning vajalikud meetmed kanda REP-i ja selle KSH-sse.

³ „Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu mõjude hindamine, sh keskkonnamõju strateegiline hindamine. Esimese etapi aruande täiendus Piirsalu ja Aidu eelvalikualade osas. Eelnõu“ (OÜ Hendrikson & Ko, töö nr 24004951, 29.04.2026 Tallinn–Tartu).

Samuti palume välja tuua, et mis ajaks tuleb vajalikud meetmed ellu viia, sh nende seos Risti-Muru II liivakarjääriga. Nt juhul, kui Risti-Muru II liivakarjäär ei peaks luba saama, kes sellisel juhul viib vajalikud meetmed ellu või kui keskkonnaluba antakse, kuid reaalselt soovib ehitustegevusega varem alustada hoopis kaitsetööstuspark, siis kuidas tagada, et tööd tehakse mõlemaid osapooli ja metsist arvestavalt. Kui kohustus sõltub loa andmise ajast, siis peaks ka kohutuse täitmine olema seotud loa ajaga.

4. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lisa 2 lk 15 punkt A (metsastruktuuri taastamine ja hoidmine), teine lõik: Palume tekst üle vaadata ja täpsustada. Aruandes ei ole toodud põhjendusi, mis kinnitaks, et konkreetsel juhul on see juhtumipõhiselt arvestades metsise elupaiganõudlusi, laiemat maastikupilti ja kasvukohatüüpe läbi kaalutud. Palume üle vaadata ja kui meetmed on vajalikud, esitada täpsemad soovitusel vastavateks töödeks, kui suured võiksid olla optimaalsed hõilud (diameeter), mida metsise jaoks spetsiaalselt teha. Samuti palume üle vaadata samas punktis nimetatud „kuni 1 ha“.
5. REP-i seletuskirja täienduse eelnõus (alaptk 4.1.10 ja 4.2.10) ja KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõus (alaptk 2.2.8.3 ja 3.5) on märgitud: „Kinnisasja piires tekkinud kaevist võib kasutada samal kinnisasjal tingimusel, et selle kohta esitatakse Keskkonnaametile teatis 30 päeva jooksul pärast kaevise looduslikust seisundist eemaldamist.“ Täpsustame, et maapõueseaduse (MaaPS) § 96 lg 1 alusel võetud maavara kohta, mida tarbitakse sama kinnisasja piires, kust see võeti, esitab kinnisasja omanik või kinnisasja kasutamise õigust omav isik pärast maavara looduslikust seisundist eemaldamist Keskkonnaametile teatise (MaaPS § 96 lg 3). St et teatis tuleb esitada Keskkonnaametile vaid siis, kui tegemist on arvele võetud maavaraga.
6. REP-i seletuskirja täienduse eelnõus ja KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõus on analüüsitud mõju põhjaveele. Juhime tähelepanu, et põhjaveevõtu planeerimisel tuleb arvestada keskkonnaministri 20.01.2021 käskkirjaga nr 1-2/21/20 „Lüganuse valla põhjaveevõtte kehtestamine“ Lüganuse vallale kuni 31.12.2050 kehtestatud põhjaveevõttega. Juhul, kui kavandatavad põhjaveekogused koos teiste vee-kasutajatele lubatud põhjaveekogustega ületavad kehtestatud põhjaveevõtte, tuleb põhjaveevõtte ümber hinnata veeseaduse § 206 lg 2 p 6 kohaselt.
7. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-s 2.3.1.6 on nimetatud: „Häiringute esinemist ja mõju olemust aitab täiendavalt hinnata (lisaks kogu päeva keskmisele müratasemele, mis on raskesti hoomatav suurus) konkreetse mürarikka tegevuse hetkel lühiajaliselt esinev maksimaalne hetkeline müratase, mis ei ole aga müraalases seadusandluses lõhkamistega kaasneva müra puhul üheselt reguleeritud.“ Palume aruandesse lisada täiendav selgitus, miks ei ole katseplatsi kasutuses tekkiva impulssmüra hindamisel lähtutud keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisas 1 toodud tingimusest, et impulssmüra piirväärtusena rakendatakse asjakohase mürakategooria tööstusmüra normtasest.
8. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-s 2.3.1.6 on hindamise kirjeldamise osast toodud ära ka järgnevad leevendavad meetmed: „Üldjuhul on soovitatav suurema kui 5 kg TNT lõhkeaine koguse lõhkamisi kaitsetööstuspargi territooriumil võimaluse korral vältida ning suurema lõhkeaine koguse katselõhkamised läbi viia kaitseväärtusväljal.“ ja „Soovitatav on 1,5–5 kg TNT lõhkeaine koguse lõhkamisega päevi Aidu kaitsetööstuspargi territooriumil hoida minimaalsena ning suurema lõhkeaine koguse katselõhkamised võimalusel läbi viia kaitseväärtusväljal.“ Palume lisada need meetmed ka aruande alaptk-i 2.3.1.9 ning REP-i seletuskirja täienduse eelnõusse.
9. REP-i seletuskirja täienduse eelnõu alaptk-s 4.2.10 ja KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-des 2.3.1.9 ja 3.7 on esitatud müra teket vähendava meetmena järgmine meede: „Kavandatava tegevuse täpsustamise järgmistes etappides on soovitatav teostada täpsemad müraleviku arvutused tulenevalt selleks hetkeks selgunud kaitsetööstuspargis reaalselt kavandatavatest tegevustest (nt konkreetse ettevõtte või tootmise põhiselt), sh tuleb täiendavalt hinnata ka müra vähendamise vajadust ja võimalusi.“ Palume asendada sõna „soovitatav“ sõnaga „vajalik“, kuna hinnangu aluseks olevate tegevuste ja asjaolude täpsustumisel ja muutumisel on vajalik (mitte soovitatav) teha uued müra leviku arvutused ja hindamine.

10. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu erinevates peatükkides nimetatakse Piirsalu kompleksis vajamineva soojusenergia saamiseks nii 2 MW_{th} kui ka 10 MW_{th} võimsusega katlamaja rajamist. Palume selgitada aruandes, miks õhusaaste mõju hinnangus (KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk 2.3.3.1.1) kasutatakse arvutuste koostamisel eeldatavat maksimaalset põletusseadme nimisoojusvõimsust 8 MW_{th}.
11. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-s 2.3.3.1.1 on nimetatud: „Arvutuste tulemusel ületasid raskmetallidest ainult arseeni, kroomi ja nikli ühendid 1 kg/a kogust (ülejäanud raskmetallide heitkogused allapoole 1 kg/a). Vastavalt atmosfääriõhu kaitse seaduse § 79 lg 3, § 91 lg 2 p 3, § 98 lg 1 p 3 ning keskkonnaministri 14.12.2016 määrusele nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba“ (edaspidi määrus nr 67) tuginevalt teisi raskmetalle edaspidi ei käsitleta. Samal põhjusel ei käsitleta edaspidi ka saasteaineid PCDD/PCDF, benso(a)püreen, benso(b)fluoranteen, benso(k)fluoranteen ja indeno(1,2,2-cd)püreen (allapoole 1 kg/a ja määruse nr 67 künnist).“

Juhime tähelepanu, et samale põhjusele ei saa viidata nimetatud süsivesinike korral, kuna lähtudes keskkonnaministri 23.10.2019 määruse nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ § 28 lg-st 3 tuleb suure või keskmise põletusseadme või jäätmepõletustehase kohta esitada andmed püsivate orgaaniliste saasteainete (POSide), sealhulgas polüklooritud dibenso-p-dioksiinide ja dibensofuraanide (PCDD/PCDF), heksaklorobenseeni (HCB), polüklooritud bifenüülide (PCB), pentaklorobenseeni ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike (PAH) heitkoguste kohta.
12. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-s 2.3.3.3 hinnata ka lõhkamisalal eralduvate saasteainete heitkoguseid ja saasteainete mõju välisõhu kvaliteedile. Samas peatükis on nimetatud, et Aidu kompleksis vajaminev soojusenergia saadakse kahe kuni 3 MW_{th} sisendenergiaga aurukatlamajast. Samas ei selgu aruandest, kas Aidu kavandatavast kompleksist saasteainete heitkoguste arvutamisel on arvestatud ka põletusseadmete heitega. Palume lisada aruandesse vastav selgitus ja hinnang.
13. Nii Piirsalu kui Aidu kompleksi kavandatakse põletusseadmeid, milledele kohalduvad keskkonnaministri 05.11.2017 määrusega nr 44 „Väljaspool tööstusheite seaduse reguleerimisala olevatest põletusseadmetest väljutatavate saasteainete heite piirväärtused, saasteainete heite seirenõuded ja heite piirväärtuste järgimise kriteeriumid“ kehtestatud kohustusliku seire nõuded. Palume täiendada KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu ja REP-i seletuskirja täienduse eelnõu asjakohaseid peatükke põletusseadmetele kohalduvate saasteainete heite kohustuslike seirenõuetega.
14. Palume KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-i 2.3.3.5 (ja REP-i seletuskirja) lisada, et vastava käitise keskkonnakaitseloa taotlemise raames tuleb esitada lõhnaärringu esinemise hinnang.
15. Saasteainete heite mõju õhukvaliteedile on hinnatud hajumisarvutuste (modelleerimise) kaudu lähtudes saasteainete maksimaalsest hetkelisest heitkogusest (g/s) ja heiteallika töö dünaamikast (KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu lk 80). Palume aruande lisana esitada saasteainete hajumise modelleerimise joonised.
16. KSH esimese etapi aruande täienduse eelnõu alaptk-s 3.2 on toodud kompensatsioonimeede nr 11 juhuks, kui kontrollkohtades jääb müra alla 40 dB ning meede nr 12 juhuks, kui müra on üle 41 dB. Palume täpsustada ja välja tuua, et mis meedet tuleb siis rakendada, kui väärtus on vahemikus 40-41 dB (kas nt meedet 11)? Meedet nr 11 tuleks nagunii kohe täitma asuda, kui luba on saadud.

17. REP-i seletuskirja täienduse eelnõu alaptk-des 4.1.10 ja 4.2.10 on esitatud keskkonnatingimused, millega tuleb edaspidi arvestada. Palume selguse huvides märkida, et keskkonnatingimusi on ka REP-i seletuskirja täienduse eelnõu teistes (ala)peatükkides.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Ester Pindmaa
peaspetsialist juhataja ülesannetes
keskkonnakorralduse büroo

Irma Pakkonen 5683 1311 (keskkonnakorraldus)
irma.pakkonen@keskkonnaamet.ee

Elviira Vanatare 511 9817 (keskkonnakorraldus)
elviira.vanatare@keskkonnaamet.ee

Merike Rosin 5447 0092 (maapõu)
merike.rosin@keskkonnaamet.ee

Liisa Ikkonen 5307 0353 (maapõu)
liisa.ikkonen@keskkonnaamet.ee

Ly Jalakas 5198 4093 (välisõhk)
ly.jalakas@keskkonnaamet.ee

Helerin Lilleleht 5680 2117 (looduskasutus)
helerin.lilleleht@keskkonnaamet.ee

Rita Miller 5301 1496 (loodushoid)
rita.miller@keskkonnaamet.ee